

نشریه علمی مرکز شهید مطهری خوی

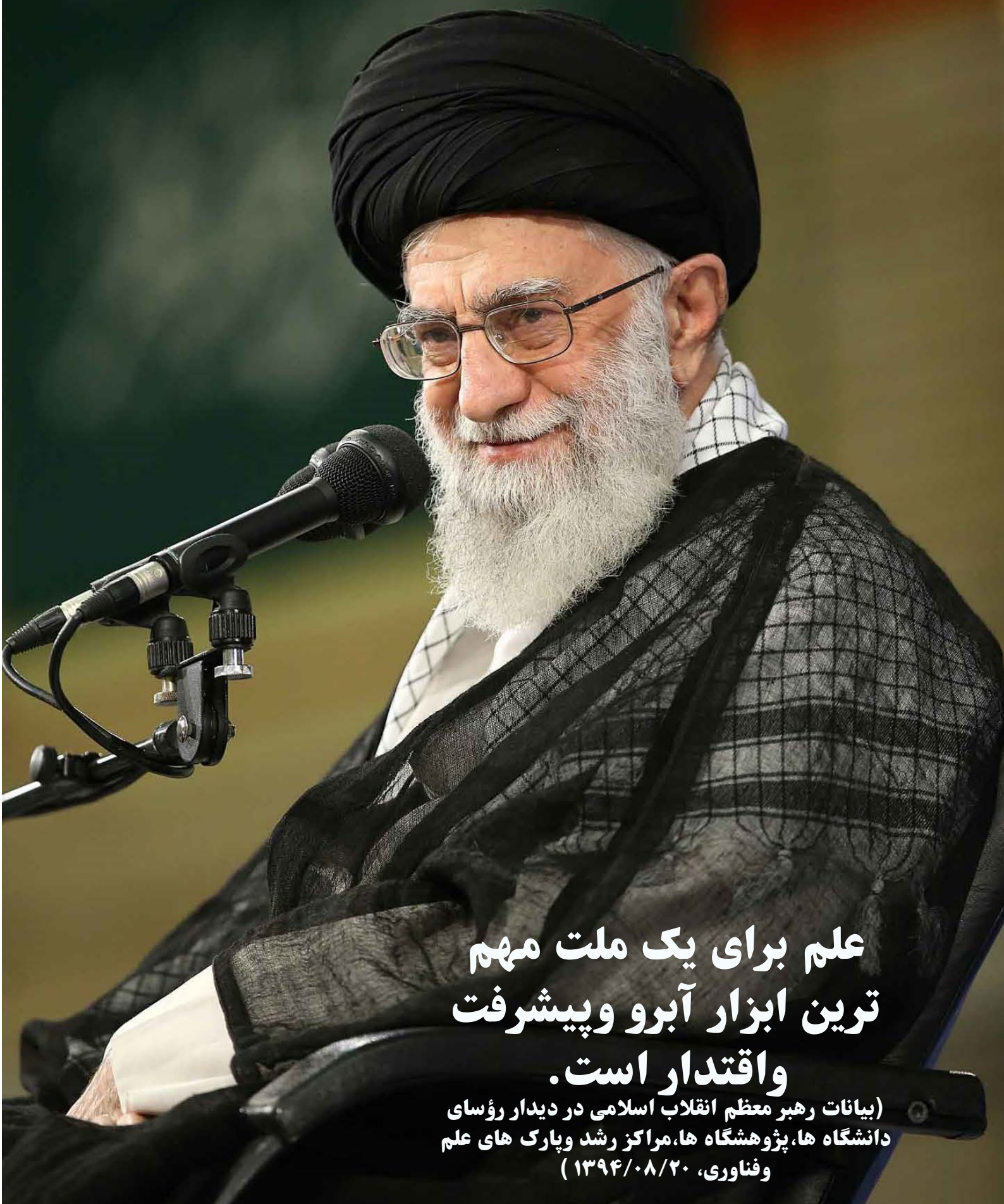
پژوهنده

سال اول / شماره سوم آذر ۹۹

چیستی و چرایی مدارس اثر بخش
خلاقیت و دانش آموز پژوهشگر
پیشرفت آموزش با مدیریت کلاس
مهارت های دانشجویی

دانشگاه فرهنگیان
مرکز شهید مطهری خوی

علم برای یک ملت مهم ترین ابزار آبرو و پیشرفت واققدار است.

(بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار رؤسای
دانشگاه ها، پژوهشگاه ها، مراکز رشد و پارک های علم
وفناوری، ۱۳۹۴/۰۸/۲۰)

دانشگاه ولیعصر
مراکز علمی و پژوهشی

انجمن علوم تربیتی و روانشناسی

سرمدیر نشریه و دبیر انجمن علمی علوم تربیتی:

کیمیا ناصری

لی اوت و صفحه آرایی:

فاطمه کرمانشاهی

با تشکر از همه مسئولین و دانشجویان گروه

که ما را همراهی و حمایت می کنند

نشریه علمی مرکز شهید مطهری خوی

سال اول / شماره سوم آذر ۹۹

صاحب امتیاز:

انجمن علوم تربیتی مرکز شهید مطهری خوی

مدیر مسئول و معاون گروه علوم تربیتی:

دکتر قهرمان مددلو

آنچه در این شماره می خوانید

۶ تشویق یا تنبه؟

۷ موانع یادگیری

۸ چرایی و چرایی مدارس اثربخش

۹ روش بحث گروهی در تدریس

۱۰ خلاقیت و دانش آموز پژوهشگر

۱۱ مسابقه کتاب خوانی

۱۲ چگونه استرس دانش آموزان را کم کنیم

۱۴ نقاشی های کودکان به ما چه می گویند

۱۶ مهارت های دانشجویی

۱۸ بازی تیمی

۱۹ آشنایی با رشته علوم تربیتی

۲۰ اختلال یادگیری ریاضیات

۲۲ ورزش فضایی

۲۴ رنگ علوم با طعم خلاقیت

۲۶ پیشرفت آموزش با مدیریت کلاس

۲۸ جرعه ای شعر

۳۰ آیا می دانید؟

۳۱ نظر شما

سخن مدیر مسئول

سخن سردبیر

با سلام واحترام و تشکر از مجموعه دانشجویان گروه پژوهش و مسئولین دانشگاه در تمامی سطوح که با مساعدت خود در راه اندازی این نشریه زمینه مصاحبت و همنشینی را به ویژه در امر پژوهش فراهم کردند.ضمنا از تلاش های پیگیر سرکار خانم ناصری دانشجوی رشته علوم تربیتی واحد شهید مطهری خوی در جهت تدوین و تهیه این مجموعه ومجموعه های دیگر بیش از پیش سپاسگزاریم .

در این شماره ضمن تبریک هفته پژوهش به تمامی محققان عزیز و دانشجویان ساعی نکاتی را در خصوص ضرورت امر آموزش وهمراهی آن در تعلیم و تربیت به ویژه دانشگاه فرهنگیان حضورتان ارائه می نمایم.

دانشگاه فرهنگیان ، دانشگاهی بزرگ با رسالتی عظیم است که تربیت معلمان مورد نیاز آموزش و پرورش را به عهده دارد. دانشگاهی که با یک نگاه به برنامه های درسی آن در رشته های مختلفش می توان فهمید که هدفش تربیت معلمان پژوهنده است که با مبنا قرار دادن پژوهش کار آموزش را پیش می برند .از طرفی دیگر می توان گفت در شرایط امروز جهان، فن آوری شرط اصلی و مهم رسیدن به پژوهش است که این مساله نیز در برنامه های دانشگاه با قرار دادن سه درس فن آوری اطلاعات ۱و ۲و ۳ زمینه را برای تربیت دانشجویان پژوهشگر وسرانجام معلمان حرفه ای فراهم شده است .

با مطالعه برنامه های درسی رشته علوم تربیتی و سایر رشته های آن در دانشگاه های دیگر می توان گفت که این دانشگاه ها در دوره کارشناسی رشته های مختلف، فقط سه واحد عملی و نظری درس روش تحقیق می گذرانند ؛ در حالی که دردانشگاه فرهنگیان علاوه بر گذراندن آن درس، سه درس دیگرکه هر کدام به ارزش یک واحد کارگاهی میباشند تحت عناوین روایت پژوهی ، کنش پژوهی و درس پژوهی را در سه ساعت کلاسی به صورت عملی می گذرانند .

با نگاه به این شرایط و وضع موجود می توان گفت دانشگاه فرهنگیان دانشگاهی است پژوهش محور؛ لذا اساتید و دانشجویان آن نیز بر محور پژوهش و نیز بر محور فن آوری (تکنولوژی) در جهت کشف دنیاهای جدید قدم بردارند.

قهرمان مددلو

به نام خدای شفیع و صبور

خداوند دانش، خداوند نور

بسیار خرسندیم که با شماره سوم از نشریه علمی پژوهنده در کنار شما مخاطبان گرانقدر هستیم و خدا را شاکریم که این فرصت را به دست آوردیم تا هر دو ماه یک بار همراه شما عزیزان باشیم .

شماره سوم نشریه را در ۲۵ آذر ۱۳۹۹مصادف با روز پژوهش منتشر کردیم. از نام نشریه هم پیداست که این روز برای ما دانشجو معلمان اهمیت زیادی دارد .آذر ماه پارسال ، هنگام گرفتن مجوز نشریه کمی هم از این روز الهام گرفتیم و در نهایت پس از همفکری ها و تلاش های بسیار ، این نام را از بین انبوهی از اسامی پیشنهاد شده انتخاب کردیم. پس بنظرم ضمن تبریک این مناسبت به اساتید محترم دانشگاه و دانشجویان تلاشگر ، کمی صحبت در مورد آن خالی از لطف نیست .

پس از پیروزی انقلاب اسلامی، به منظور گسترش فرهنگ پژوهش در جامعه، روز۲۵ آذر از سوی شورای فرهنگ عمومی کشور به نام روز پژوهش نامگذاری شد. وزارت علوم تحقیقات و فناوری نیز از سال ۱۳۷۹ چهارمین هفته آذر ماه را به نام هفته پژوهش نامگذاری کرد و از سال ۱۳۸۴ این نام به «هفته پژوهش و فناوری» تغییر یافت.

پژوهش، به معنای عام، بررسی سخت کوشانه و به معنای خاص، تحقیق و تجربه‌ای جامع با هدف کشف واقعیت‌های نو و تفسیر درست این واقعیت‌ها، تجدید نظر در نتیجه‌گیری‌ها، نظریه‌ها و قوانین پذیرفته شده در پرتو واقعیت‌های کشف شده و به کارگیری عملی نظریه‌ها و قوانین جدید است. پژوهش، یکی از اساسی‌ترین نیازها برای نیل به پیشرفت و توسعه همه جانبه یک کشور است و قدرت و استقلال هر کشوری بر پژوهش و تولید علم استوار است. ما دانشجومعلمان در دانشگاه فرهنگیان واحد های درسی مختلف و کارگاه هایی داریم که اساتید بزرگوار در این دروس و کارگاه ها ، راه و روش پژوهش را به ما می آموزند و همواره در کنار ما هستند . امیدواریم همه باهم برای پیشرفت سرزمینمان تلاش کنیم .

و در آخر

پاییز های زیادی خواهند آمد و ما در آن روز ها خاطرات دانشجویی یا تدریس خود را برگ برگ ورق خواهیم زد ؛ سعی کنیم لحظات زیبا و شادی را برای خود و اطرافیانمان به جا بگذاریم تا در مرور خاطراتمان همیشه لبخند بر لب داشته باشیم

کیمیا ناصری

تشویق یا تنبیه؟

مائده مسعودی راد

- گه تذکر نداده بودم که ...

- مامان لطفا گوش کنید ...

- چرا چنین کردی و چنان نکردی؟...

چنین جملاتی را، اگر خودتان بر زبان نیاورده باشید، حتما از دیگران شنیده اید. آموختن خوب بودن به کودکان، کار راحتی نیست. و ما برای شایسته بودن و خوب بودن؛ مستلزم پیروی از یک سری قوانین هستیم و کودکان هم باید آنها را آموخته و اجرا کنند. برای کودکان، محیط اطراف؛ جالب و هیجان انگیز است. آنها تمامی حواس خود را برای درک بهتر جهان به کار می گیرند. آنها به راحتی به کاوش در محیط اطراف خود می پردازند؛ به آرامی و با انگیزه. ولی بزرگترها چنین احساس نمی کنند زیرا بر اثر تجربه، تغییر کرده اند. این عدم اشتراک احساس بین کودکان و بزرگترها موجب مسائل پیچیده ای می شود.

کودکان نیاز به یادگیری دارند درعین حال نیز، وابستگی شدیدی به والدین خود دارند. آنها نیاز دارند که فرصت هایی برای کنجکاوی آنها ایجاد شود که نتیجه اش به تنبیه، منجر نشود. ما برخی از اعمال را به عنوان رفتارهای قابل قبول می پذیریم. اگر بتوانیم به آنها رسمیت بدهیم و به کودک بشناسانیم، کودک هیچوقت دلسرد نمی شود و به سمت رفتارهای مخرب و نادرست نمی رود. کودکان، بهترین مشاهده گر و ضعیف ترین مفسر هستند. وقتی به کودکی، حس ناامیدی منتقل می شود یا به او گفته می شود که ناموفق است، خود را از ارزش انسانی دور می داند و عزت نفس خود را از دست می دهد. باید قبول کرد که پدید آمدن معایبی (دروغگو، خطاکار و ...) در کودک بی دلیل نیست. معایب، اغلب اثرات نامطلوب احساس کودک هستند. مثلا احساس حقارت و احساس کم توجهی که در

اثر خشونت، کتک و زخم زبان های بزرگترها به وجود می آید. تنبیه ممکن است برای مدت کوتاهی کودک را از انجام کار ناخوشایندی بازدارد ولی بعدها از نظر روانی روی کودک اثر کرده و عقده حقارت همراه ترس و وحشت را به وجود می آورد که به مراتب افزایش سن، اثرات مخرب تری روی انسان می گذارد. کتک زدن، یکی از رایج ترین موارد تنبیه است که پدر و مادر ها به کار می گیرند. آنها با کوچکترین خطایی از سمت کودک، او را کتک می زنند. به جای اینکه در برابر اشتباهات کودکان آنها را سرزنش کنیم؛ روش تشویق را جایگزین تنبیه کنیم. یعنی با هر رفتار درست و شایسته ای که کودک، با الگوبرداری از معلمان و والدین خود انجام می دهد؛ یک پاداش دریافت کند تا به انجام کارهای درست تشویق شود و مسیر درست را دریابد. زیرا کودکی که با تشویق زندگی کند، می آموزد که به خود مطمئن باشد. کودکی که با دوستی زندگی کند، می آموزد که دنیا مکان بسیار زیبایی است برای زندگی کردن، دوست داشتن و مورد محبت واقع شدن. و تربیت درست و موثر، با استفاده از تشویق و ایجاد انگیزه در کودکان؛ موجب ایجاد جامعه ای موفق خواهد بود.

به طور کلی تنبیه های اجباری و سختگیری در اصلاح کودک، کاملاً بی تاثیر است. در اینصورت احساس اجتماعی شدن کودک از بین می رود و ترس و دلهره، جای آن را می گیرد. اگر کودک اشتباهی کرده باشد؛ بهتر است به جای تنبیه، نتایج رفتار بد و ناپسند او را برایش توضیح دهیم؛ در صورتی که کودک هرگز فکر نکند که اجباری در کار است. اگر خود کودک تشخیص بدهد که طبق عادات مرسوم باید عمل کند، دیگر برای انجام تکالیفش بهانه نمی آورد. البته نقش والدین و معلمان در این امر، بدون خشونت و تنبیه بلکه همراه با محبت و آگاهی بسیار مهم است. نباید کودک را از قوانین اجتماعی و دلایل منع برخی از آنها بی خبر بگذاریم بلکه باید به موازات رشد، کودکان را در جریان مسائل اجتماعی بگذاریم.

منابع: تعلیحه نصیری راد: آنچه باید درباره تربیت فرزندان خود بدانید. دریکورس، ردولف / کاسل، پرل: ترجمه مینو واثقی و مریم داداش زاده: انضباط بدون اشک.

موانع

فاطمه احدی

یادگیری دانش آموزان

به نظر شما وقتی کودک ۶ساله ای پس از چند روز مدرسه رفتن وملاقات با معلمش که با او برخورد محبت آمیزی داشته به مدرسه علاقمند می شود و صبحها پیش از موعد مقرر به مدرسه می رود و به مادرش می گوید (وقتی بزرگ شدم می خواهم معلم شوم) چه اتفاقی افتاده است؟

یا وقتی نوجوان ۱۲ ساله ای با استفاده از آزمایشگاه زبان لغات ومفاهیم جدیدی را در یک زبان بیگانه فرا می گیرد واز پیشرفت خود راضی است چه حادثه ای رخ داده است؟

این مثالها بیانگر نوعی از انواع مختلف یادگیری در مدرسه است ولی یادگیری تنها در محیط مدرسه صورت نمی گیرد و شامل تمام مهارتها دانشها ومعلوماتی است که انسان در طول زندگی خود کسب می کند حال موانع عمده ی یادگیری دانش آموزان را شرح می دهیم: موانع یادگیری مواعی هستند که در شخص یادگیرنده ایجاد مقاومت میکنند.

۱- **مقاومت در برابر یادگیری به دلیل آموزش دهنده:** یاددهنده در وقوع یادگیری نقش موثری دارد و ویژگیهای شخصی که مطلوب ماناست از قبیل خودخواهی مدرس ویا غرور سبب ایجاد مقاومت در شخص یادگیرنده می شود. کلیشه سازی نوعی مقاومت معمول افراد در برابر یادگیری است. مسائل مربوط به نژاد جنسیت سبک زندگی فرهنگ از جمله این کلیشه ها می باشند موقعیت وجایگاه افراد نیز پدیده ی مقاومت در برابر یادگیری را ایجاد می کند مسائلی مانند سن تجربه عوامل مهم این مقاومتها هستند.

۲- **مقاومت به دلیل محتوای مطالب:** مواقعی که محتوای موضوع یادگیری باباورها وعقاید ما در تضاد باشد اگر چه به آن موضوع علاقه داشته باشیم در یادگیری آنها مقاومت می کنیم. یادگیری که منجر به افزایش میزان کار وتلاش در انجام فرایند می شود که قبلا به شیوه های دیگری انجام می گرفته ویا عامل تحقیر شخصیت یادگیرنده می شود.

۳- **شیوه انتقال مطالب:** معمولا این مقاومت ریشه در تجربه های پیشین شخص دارنده علت نامطلوب بودن آنها در شخص ایجاد مقاومت می کند مقاومت دیگر در خصوص سبک یادگیری است هر چند سبک یادگیری خود فرد بسیار مهم است اما نباید موجب محدودیت در به کار گیری سایر سبک ها شود موانع یادگیری مواعی است که شخص یادگیرنده مستقیما در مسیر دستیابی به اهداف خاص یادگیری با آنها مواجه می شود.

منبع: روان شناسی تشخیصی کودک ونوجوان ترجمه: دکتر محمد یوسفی

چیستی و چرایی

حورا سودی
مدرس دانشگاه فرهنگیان

مدارس اثربخش

آموزش و پرورش به عنوان یک نهاد علمی و فرهنگی بستر ساز شرایطی است که کودکان و نوجوانان جامعه را در مسیر تکوین رسالت‌های تربیتی جامعه قرار دهد. امروزه به همان اندازه که مدارس توسعه یافته و مسئولیت‌های جدیدی را پذیرفته‌اند، اداره آنها نیز پیچیده‌تر شده و برای هدایت آنها باید عوامل متعددی همسو گردند. در نظام آموزشی کشور ما، مدرسه به منزله رکن اساسی تعلیم و تربیت رسمی، سعی در تحقق هدف‌های آموزش و پرورش داشته و دولت و خانواده‌ها بطور مستقیم و غیر مستقیم همه ساله در راستای تحقق این اهداف و به منظور تربیت نسلی توانمند، متدین، فکور و اخلاقی سرمایه گذاری می کنند. بازنگری در ساختار آموزشی، تغییر محتوای آموزشی، آموزش معلمان و مدیران، تجهیز کلاسهای درس با فن آوری‌های نوین، اجرای فعالیت‌های فوق برنامه تربیتی و فرهنگی از جمله اقداماتی است که در آموزش و پرورش کشور انجام می پذیرد. اما دغدغه و سوال اصلی و اساسی برای سیاستگذاران، برنامه ریزان و مدیران آموزش و پرورش این است که آیا مدارس واقعا در تحقق اهداف از پیش تعیین شده اثربخش هستند؟ چگونه می توان مدارس کشور را اثربخش کرد؟ ملاک‌ها و معیارهای اثربخشی کدامند؟ این سوالات و سؤالات دیگر، ضرورت مطالعه «اثربخشی مدرسه» را دوچندان می کند.

ضرورت‌های جهان کنونی، بسیاری از کشورهای پیشرفته را بران داشته است تا نظام آموزش و پرورش خود را پیوسته بررسی، تحلیل و نقد کنند و راههای ناسودمند کار را رها سازند و شیوه‌های نو و سازگار با ضرورت‌های جهان کنونی و آینده نه چندان دور را برپا دارند و کارآمد گردند. بی تردید، سازمان‌های آموزشی یکی از مهمترین، موثرترین و گسترده ترین سازمان‌ها می باشند که عهده دار تعلیم و تربیت رسمی افراد جامعه و هم چنین تامین کننده منابع انسانی دیگر سازمان‌ها می باشد. مدرسه به منزله رکن اساسی تعلیم و تربیت رسمی، سعی در تحقق هدف‌های آموزش و پرورش دارد. سازمان‌های آموزشی هر جامعه، همانند سازمان‌های دیگر سعی دارند که تحقق اهداف سازمان‌های خود را در اولویت قرار دهند و این موضوع زمینه‌ی بررسی و مطالعه «اثربخشی مدرسه» را فراهم می کند. از نظر تاون سلوند یک محیط آموزشی اثربخش کنونی است که یک برنامه با کیفیت بالا برای تحقق اهداف وسیع سیستم و اهداف مشخص طراحی شده را تدوین و حفظ می کند. همه فراگیران صرف نظر از خانواده یا زمینه اجتماعی، هم

بهبود و پیشرفت را در طول مسیر زندگی در مدرسه و هم موفقیت نهایی را در تحقق آن اهداف بر اساس تکنیک‌های اندازه‌گیری مناسب بیرونی در محیط آموزشی تجربه می کنند.

صاحب‌نظران، کارشناسان مراکز تحقیقاتی و موسسات تربیتی که به مطالعه و اجرای مدارس اثر بخش پرداخته‌اند هریک به گونه خاصی به توصیف این مدارس پرداخته و ویژگیها و مولفه‌های آن را بیان نموده‌اند.

تیدلی و رینولدز (۲۰۰۰) بیان می دارند که مدرسه اثربخش به وسیله بسیاری از محققان به این صورت تعریف شده است: «مدرسه‌ای است که دانش آموزان آن به خوبی بر حیطه‌های مختلف مهارت‌های پایه در هر سطحی، مسلط شوند و این تسلط به وسیله نمرات پیشرفت تحصیلی دانش آموزان مشخص می شود».

مورفی استدلال می کند که مدرسه زمانی اثربخش در نظر گرفته می‌شود که نتیجه‌ی فعالیت‌های آن منطبق یا بیشتر از اهدافش باشد. در این جا دیدگاه مربوطه این است که یک مدرسه‌ی اثربخش، مدرسه‌ای است که سطوح بالایی از پیشرفت دانش آموزان را در تمام دانش آموزان مدرسه ارتقا دهد (هوی و میسکل، ۲۰۰۸). بنابراین، تأکید آکادمیک و نظارت مستمر بر روی فرآیندهای آکادمیک ارتباط بسیار مهمی با مدرسه اثربخش دارد (آل وائر، ۲۰۰۵). بنابراین، یک مدرسه اثربخش، مدرسه‌ای است که می‌تواند به اهداف آکادمیک خود دست پیدا کرده و با آن فراتر رود. یک دیدگاه تقریباً متفاوت این است که مدارس زمانی اثربخش در نظر گرفته می‌شوند که دانش آموزان آن بتوانند بالاتر از سطح متوسط یک مدرسه در سطح متوسط، عملکرد داشته باشند (کانتنس، نقل قول از رینولدز، ۱۹۸۵).

آنچه در این مبحث مشخص می شود این است که تعریف مدارس اثربخش امری پیچیده و بسیار گسترده بوده که نیازمند تحقیقات وسیع و دامنه دار می باشد. همچنین عوامل متعددی بر اثربخشی مدارس و تسهیل روند آن موثرند و بهبود مداوم و اثربخشی مدارس نیاز به نگرش جدید از مدرسه به عنوان مؤسسه‌ی یادگیری دارد. در تعریفی جامع تر و با جمع بندی تعاریف ذکر شده می توان بیان داشت که مدرسه‌ای اثربخش می باشد که با بهره گیری از منابع موجود به نحو مطلوب و انجام فرایندهای آموزشی و تربیتی در مدارس و نظارت مستمر بر انجام آنها برای بهبود امور، در جهت رسیدن به اهداف حتی فراتر از آن تلاش نماید.

منبع:

Correlates of Effective Schools, ONLINE: <http://www. Al Waner-waus/SchoolImprovement/success.aspx?printable=true.k12>

Educational administration: Theory, (۲۰۰۸). Hoy, W. K., & Miskel, C. G. research and practice. New York: Mc Graw-Hill

Studying School effectiveness, London, Falmer, (۱۹۸۵). Reynolds, D - Press

The international handbook of school (۲۰۰۰). Teddlie, C., Reynolds, D - effectiveness research

London: Falmer Press

روش بحث گروهی در تدریس

مهسامحمودی

روش بحث گروهی، گفتگویی است سنجیده و منظم درباره موضوعی خاص. این روش برای کلاس‌هایی قابل اجراست که جمعیتی بین ۶ تا ۲۰ نفر داشته باشند. این روش به شاگردان فرصت می دهد تا نظرها، عقاید و تجربیات خود را با دیگران در میان بگذارند و اندیشه‌های خود را با دلایل بیان کنند.

به دلیل آنکه در این روش هر یک از اعضا به نحوی درگیر بحث می‌شوند، هراس افراد کم‌رو و خجالتی برای صحبت کردن کاهش یافته و آنان نیز به تدریج از توانایی انتقال دادن مطالب برخوردار می‌شوند (شعبانی، ۱۳۷۷).

در این روش خود دانش آموزان بیش از کتاب یا معلم، باید به دنبال اصول، راه حل و نتایج یک موضوع باشند.

در اجرای این روش معلم نقش هدایتگر بحث را دارد. باید این بحث را به گونه‌ای هدایت کند که به بیراهه کشیده نشود.

این روش در مورد درس‌های تاریخ، جغرافیا، جامعه‌شناسی، روانشناسی، فلسفه، اقتصاد، و... کاملاً مناسب است.

مراحل اجرای روش بحث گروهی

مرحله اول: آمادگی و برنامه ریزی

مرحله آمادگی و برنامه ریزی شامل مراحل زیر است:

۱- انتخاب موضوع

۲- فراهم کردن زمینه‌های مشترک بین دانش آموزان: تمام دانش آموزان باید اطلاعات یکسانی داشته باشند.

۳- تعیین نحوه آرایش گروه‌های شرکت کننده در بحث،

نحوه آرایش به این صورت است:

رهبر گروه

شاگردان

شخص مهمان

ناظر یا ارزیاب

مرحله دوم روش اجرای بحث گروهی

در مرحله اجرا باید مراحل زیر رعایت شود:

۱- فراهم کردن امکانات و شرکت غیر مستقیم و هدایتگر و کنترلی در بحث، توسط معلم

۲- مشخص بودن وظایف دانش آموزان

مزایای روش بحث گروهی

سهیم شدن دانش آموزان در تجربیات یکدیگر

تقویت حس همکاری، اعتماد به نفس، روحیه

نقدی، قوه مدیریت و رهبری و قوه استدلال

ارزیابی افراد از خود

معایب روش بحث گروهی

قابل اجرا نبودن در کلاس‌های پرجمعیت

مناسب نبودن برای دانش آموزان دوره ابتدایی

نیاز به وجود مهارت بالا در اجرای این روش

منبع:

شعبانی، حسن (۱۳۷۷)، مهارت‌های آموزشی و پرورشی روش‌ها و

فنون تدریس، تهران، انتشارات سمت

می دانیم یکی از ویژگی های اصلی انسان که او را نسبت به دیگر خلائق برتری داده ، بهره مندی از قوه عقل و تفکر خلاق است ؛ از این رو یکی از مشخصه های اصلی انسان قدرت خلاقیت اوست. آموزش و یادگیری مبتنی بر خلاقیت یکی از شیوه های نوین یادگیری است که توانسته سطح دانش را در جامعه بالا ببرد.

خلاقیت ... مفهومی که همواره مورد توجه فراوان صاحب نظران بسیاری قرار گرفته است . خلاقیت، کشفی ناگهانی و فرایندی مستمر است فرد خلاق ، همواره پذیرای اندیشه های تازه است .

سازگار کردن آموزش و یادگیری با نیازهای اجتماعی میتواند اثربخش و مفید باشد. آموزش و یادگیری خلاق از فرایندهای اساسی در مدرسه میباشد. در این راه ، کارهای بسیاری وجود دارد که معلمان با همکاری و هماهنگی با والدین میتوانند انجام دهند؛ البته این امر بدون برقراری تعامل صحیح بین معلم و شاگرد امکان پذیر نخواهد بود .

آموزش و رشد و توسعه خلاقیت میتواند زیرساختار تحول و توسعه برنامه ریزی آموزش و پرورش باشد . میتوانیم برخی از راه های یادگیری مبتنی بر خلاقیت در کلاس را اینگونه نام ببریم :

۱- فراهم کردن منابع برای ایجاد مفاهیم در دانش آموزان

۲- توسعه باز دیدهای علمی دانش آموزان

۳- معرفی دانش آموزان پژوهشگر و خلاق و تشویق اندیشه ها و پیشرفت آنان

۴- طرح سوالات هنرمندانه توسط معلم برای داشتن پاسخ هایی خلاقانه از دانش آموزان

۵- تشکیل انجمن های علمی دانش آموزان پژوهنده

۶- حساس کردن دانش آموزان به محرک ها و هم چنین خلاق و فکورانه برخورد کردن با آنها و بسیاری از راه های دیگر ...

خلاقیت، تکنیک های مختلفی از جمله تحرک مغزی، ارتباط اجباری، گردش تخیلی، گروه اسمی و تفکر موازی دارد که لازم است در مورد همه این تکنیک ها مطالعاتی را از کتاب ها و مقالات معتبر داشته باشیم . (دعوت به مطالعه)

البته پرورش خلاقیت مستلزم فراهم ساختن امکانات و زمینه های مناسب و مساعد است . از جمله عوامل موثر بر خلاقیت :

۱- محیط مدرسه : تبدیل مدرسه به محیطی برای ترغیب خلاقیت و نوآوری

۲- مدیریت : سازمان خلاق نیازمند مدیری است که در ایجاد فرهنگ و رفتار خلاق کوشا باشد.

۳- معلم : نقش مهم و الگویی معلم برای خلاق بودن و تقویت خلاقیت بسیار بارز است. پرورش چنین معلمانی بسیار مهم است.

در کنار همه این عوامل باید دقت کرد که خلاقیت را نمیتوان با فشار ایجاد کرد بلکه باید همه شرایط و زمینه ها را برای رشد و خلاقیت دانش آموزان فراهم آورد .

خلاقیت عوامل بازدارنده مختلفی از جمله ارزیابی و نظارت افراد، انتخاب های محدود، رقابت و گرایش به پاداش های بیرونی دارد. برخی از ویژگی های معلمان مثل نگرش سلطه جویانه ، اغراق در تاکید بر ارزشیابی، اغراق در تاکید بر موفقیت، تحت فشار قرار دادن دانش آموزان و شخصیت های بسیار جدی ممکن است خلاقیت را در دانش آموزان خاموش کنند .

برخی از ویژگی های دانش آموزان خلاق :

توجه به نظرات و دیدگاه های افراد پیرامون ، دارای اعتماد به نفس ، انعطاف پذیر، لذت بردن از مفاهیم و یادگیری های جدید ، نهراسیدن از اشتباه نتیجه گیری از تجربیات و فعالیت های قبلی خود، دارای تخیل قوی ، کنجکاوی و حساس بودن مستقل ، علاقمند به پژوهش، شاد و گاهی شلوغ .

باید بگوییم که پیشرفت و توسعه دنیای کنونی در ابعاد مختلف مرهون تلاش اندیشمندان، پژوهشگران و اندیشه خلاق آنهاست. دانستیم که مدرسه و معلم به مثابه مکانی مناسب برای آموزش خلاقیت و ابتکار به دانش آموزان به شمار می آیند؛ زیرا خلاقیت امری آموختنی و قابل آموزش است و با ایجاد همه شرایط و عوامل میتوان به پرورش خلاق رسید. به امید داشتن دانش آموزانی خلاق در سراسر کشور .

مسابقه پارس مهر بان

در ۲۴ آبان ماه به مناسبت روز و هفته کتابخوانی مسابقه ای تحت عنوان مسابقه یار مهربان برگزار کردیم .

در این مسابقه شرکت کنندگان خلاصه ای از کتابی را که در این ایام مطالعه کرده بودند ، همراه با یک عکس از کتاب برای ما ارسال کردند . از همه شرکت کنندگان محترم، بسیار سپاسگزاریم .

شما عزیزان هم می توانید متن های شرکت کنندگان را در کانال انجمن علمی مرکز ببینید .

و در پایان این مسابقه دو برنده داشتیم :

۱- دانشجو معلم عزیز خانم مینا نجفی

۲- دانشجو معلم عزیز خانم عاطفه احمدی

به برندگان عزیز تبریک عرض میکنیم . جوایز در روز های آینده اعطا خواهد شد.

منتظر چالش ها و مسابقات دیگر با جوایز ویژه در کانال علمی انجمن باشید .

آدرس کانال علمی انجمن علوم تربیتی مرکز : @kanalellmi

با نزدیک شدن به مدرسه استرس مربوط به آن نیز در کودکان و نوجوانان افزایش پیدا می کند که راه هایی برای کاهش این استرس ارائه می شود

یادی از خاطرات گذشته

اگر فکر می کنید بازگشت به فضای تحصیلی دشوار است به یاد سال های گذشته بیفتید، و به خاطر بیاورید آنها نیز سخت بوده است. اما آنها نیز گذشته اند و منجر به یادگیری تجربیات جدید شده اند و ای راهکار در کاهش استرس موثر است.

تغییر را به عنوان فرصتی برای رشد قبول کنید .

به جای اینکه روی شروع سال تمرکز کنید، دانش آموزان را در پایان آن تصور کنید. به آنها بگویید که خودشان را در فارغ التحصیلی مدرسه تصور کنند و به عقب نگاه کنید. به آنها بگویید که چقدر تکامل یافته تر و تواناتر شده اند، و از اینکه به چنین موفقیتی رسیده اند به خودشان افتخار کنند. وقتی درک کنند که رو به رشد هستند دیگر احساس اضطراب نخواهند داشت.

سازمان دهی درهم و برهمی ها

برای کاهش استرس بازگشت به مدرسه باید رسیدگی و پیگیری تعداد زیادی از موارد فیزیکی در نظر گرفته شود. از جمله، فرم ها، برگه ها، کتاب ها، و وسایل مدرسه. اگر

چگونه استرس دانش آموزان را با راهکارهای خلاقانه کاهش دهیم؟

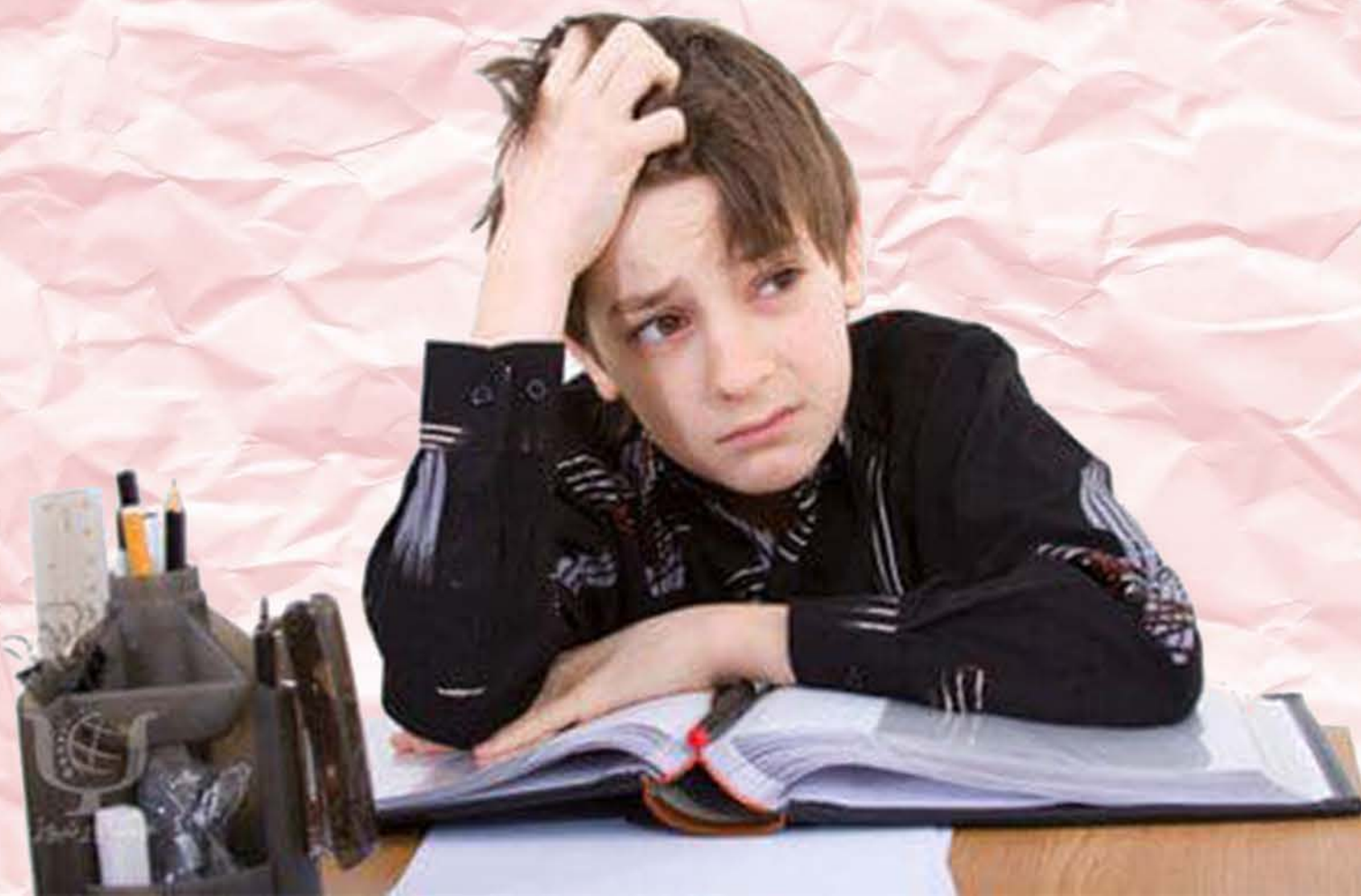
هر کدام از اینها در جای مناسب نگهداری نشوند، بهم ریختگی پیش می آید که یکی از عوامل اصلی ایجاد استرس و تنش است.

طراحی تفریحات و بازی های سالم

بهتر است حین تدریس یا خواندن و یا نوشتن به آنها اجازه دهید تا استراحت کنند و بازی های جذابی طراحی کنید تا در کلاس انجام دهند. حتی میتوانید دری را با یک بازی جذاب شروع کنید که انگیزه ی دانش آموزان افزایش یابد. تدریس طولانی مودت باعث دلزدگی آنان از درس میشود و حتی میتواند باعث افت تحصیلی شود .

معلمان باید روحیه ی شاداب داشته باشند.

اگر قرار باشد روح دانش آموز پرورش و رشد یابد، باید این روند از روح معلم آغاز شود. چنانچه روح معلم افسرده و ناتوان باشد، شانس ناچیزی برای تقویت و مراقبت از روح دانش آموزان وجود خواهد داشت و میتوانید لباس هایی با رنگ روشن بپوشید، تحقیقات نشان داده است که رنگ لباس معلم روی استرس دانش آموزان اثر دارد

و بهتر است از رنگ های شاد استفاده کنید تا انگیزه ی آنها چندین برابر شود.

ایجاد نشاط برای دانش آموزان

وقت خود را بیشتر با دانش آموزان بگذرانید و برنامه هایی اجرا کنید که باعث شادابی آنان شود؛ مثلاً کارهای زیر را انجام دهید:-

۱- تأسیس بانک جایزه و تشویق دانش آموزان با ارائه کارت امتیاز

۲- برپایی جشن های شادی و مسابقات مختلف

۳- تقویت و توسعه بازدیدهای علمی و تفریحی

۴- تشکیل نمایشگاه های متعدد با مشارکت دانش آموزان از دست سازهای کارهای تحقیقی امور آموزشی و پرورشی

۵- تشویق و تقدیر از فعالیتهای کوچک و کم ارزش از نظر دیگران

۶- زیبا و جذاب کردن محیط مدرسه و استفاده از رنگ های شادی آور در کلاس ها- سالن ها- دیوارهای حیاط

۷- پرهیز از تنبیه- توهین، سرزنش، تحقیر در مدرسه

همه ی موارد بالا و شادابی سازی و ایجاد روحیه شاد در دانش آموزان و جلوگیری از افسردگی آنها باعث می شود افرادی هدفمند و کار آمد در جامعه داشته باشیم و باعث کاهش استرس دانش آموزان شویم.

نقاشی های

کودکان به ما چه

می گویند؟

کیمیا ناصری

می دانیم که کودکان به نقاشی کردن علاقه زیادی دارند و با اشتیاق فراوانی این کار را انجام می دهند. با یک نگاه اجمالی به نقاشی کودک میتوان به جهان بینی، روابط و خلق و خوی او پی برد. یادگیری تفسیر و رمز گشایی نقاشی های کودکان می تواند برای معلمان و مخصوصا والدین بسیار مفید باشد. البته برای تفسیر نقاشی کودکان، نباید موضوع مشخصی برای آنها تعیین کرد بلکه او با میل خود به نقاشی کردن پردازد. در پایان نقاشی باید از او بخواهیم تا در مورد تصاویر کشیده شده برای ما صحبت کنند. در این شماره در ادامه صحبت های قبلی در مورد تفسیر

رنگ ها به تفسیر مواردی دیگر از نقاشی کودکان می پردازیم.

موقعیت نقاشی در صفحه

موقعیت نقاشی در صفحه هم بسیار مهم است. اگر نقاشی کودک در سمت چپ قرار بگیرد، مربوط به گذشته اوست. سمت راست مربوط به آینده است. هرچه نقاشی کودک به سمت چپ گرایش داشته باشد، کودک تمایل دارد که هیجان ها و احساسات خود را به صورت مستقیم بیان کند و رفتاری کودکانه نشان دهد. کشیدن نقاشی در سمت راست صفحه، نشان دهنده تحول کودک است. در کودکان راست دست، ناحیه چپ صفحه، نشان دهنده دلبستگی به مادر و ناحیه راست، دلبستگی به پدر را نشان می دهد. در کودکان چپ دست، عکس این قضیه است. کودکانی که در مرکز صفحه نقاشی می کشند، از شخصیت متعادل و با اعتماد به نفسی برخوردارند، در حالی که کودکانی که در گوشه های تصویر نقاشی می کشند، ممکن است احساس عدم

امنیت و منزوی بودن کنند و از اعتماد به نفس کمتری برخوردار باشند. نقاشی خانه

در نقاشی های کودکان، خانه بیش از هر چیز دیگری کشیده می شود. به طور معمول، کودک خانه ای معمولی و پیش پا افتاده را ترسیم می کند؛ ولی با رشد کودک، ساختمان خانه نیز تکامل می یابد. کشیدن پنجره های متعدد برای خانه نشان دهنده آن است که کودک خواهان آگاهی دادن به مردم در رابطه با اتفاقاتی که در منزل رخ می دهد است و کشیدن درهای باز برای منزل نشان دهنده استقبال کودک از مهمان است و همچنین کشیدن قسمتی برای پیاده روی نشان دهنده تمایل کودک به تمایلات اجتماعی است.

نقاشی درخت

برای تجزیه و تحلیل نقاشی درخت باید سه قسمت اصلی ریشه، ساقه و برگ ها را مشخص کرد. ریشه هایی که در زمین فرو رفته و درخت از آن غذا دریافت می کند، نماد فشارهای وارد بر کودک است. شاخه ها و برگ ها، بیانگر نوع ارتباط با دنیای خارج است. تنه درخت ممکن است کوتاه یا بلند کشیده شود، بچه ها در سنین قبل از مدرسه، تنه درخت را بلند ترسیم می کنند؛ ولی بعد از این سن، بلند بودن درخت، بیشتر نشانگر عصبانیت و یا

آرزوی بازگشت به دنیای قبل از مدرسه است. اگر تنه درخت، کوتاه کشیده شود، نشانگر بلندپرواز بودن کودک است.

نقاشی خورشید

خورشید در نقاشی های بیشتر کودکان دیده می شود. تصویر خورشید بیانگر امنیت، خوشحالی، گرما، قدرت است. وجود یک خورشید در مرکز صفحه با یک لبخند نشان دهنده کودکی مرتب، خوشحال و راضی است. علاوه بر این از نظر بعضی پژوهشگران، خورشید، نماد پدر خوب و مهربان است. وقتی رابطه کودک و پدر خوب است کودک خورشید را در حال درخشیدن می کشد و وقتی رابطه آن دو مطلوب نیست کودک خورشید را در پشت کوه ناپدید می کند. البته قبل از قضاوت باید نمونه های بیشتری از نقاشی های کودکان را در همه موارد مد نظر قرار داد.

نقاشی ابر و باران

نقاشی ابر و باران نشان دهنده آن است که کودک دارای احساس اضطراب و نگرانی است؛ به ویژه اگر خود را به تنهایی در زیر ابر نقاشی کرده باشد.

در پایان میتوانیم بگوییم که در زنگ های هنر معلمان میتوانند زمانی را برای تفسیر نقاشی کودکان اختصاص دهند و همچنین والدین را از این موارد آگاه کنند تا آنها نیز در خانه به نقاشی های کودکان خود بیشتر از پیش اهمیت دهند.

چهل گام فراز نام فصلی مهم در دنیای جدید است؛ لذا می‌خواهیم با شما در خصوص دنیای امروز و ضرورت های جدی آن صحبت کنیم.

دنیای امروز را دنیای موجی می‌دانند؛ دنیایی که هفت مؤلفه در آن بسیار مهم و تعیین کننده است:

قدرت، سرعت، فرصت، ثروت، اطلاعات، ارتباطات و تغییرات

می‌گویند در این دنیای هفت مؤلفه؛ بعد از سال ۲۰۰۰ دگرگونی‌هایی رقم خورد و تحولات نوزده ساله‌ی اخیر بسیار وسیع‌تر از کل دوهزار سال بعد از میلاد است. ما در هزاره سوم هستیم و دنیا به سمت امواج و مجاز حرکت می‌کند و لازم است جوانان و دانشجویان هر کشوری دانش روز را در رشته‌های مختلف به نحو احسن و کاربردی بیاموزند.

«در اندیشه هر جوان کاوشگر رازی از آینده نهفته است» (آرد بزرگ)

روزگاری کنفوسیوس این مسئله را برای اعصار بعدی حس کرده بود که می‌گفت: دانش روز را بیاموز و در علم گذشتگان تجدیدنظر کن. بدین ترتیب، سرآمد زمان خود خواهی شد و در طلب خوبی دیگران باش؛ زیرا آنکه در طلب خوبی دیگران است، خوبی و ایمنی خود را از قبل تضمین کرده است. و جالب این‌که کلاس درس مرکز آموختن و آموزش دادن و تجدیدنظر در دانش است.

بعضی کشورها در طراحی‌های جدید و در دپارتمان‌های برنامه‌ریزی دانشگاهی خود ادعا می‌کنند که ما به رقم (۲۰۳۰) و (۲۰۴۰) و (۲۰۶۰) و (۲۰۹۰) رسیده‌ایم؛ برای مثال (۲۰۵۰) مطرح کردند یعنی تا این سال از سال‌های میلادی برنامه‌های خود را ریخته، آرد خود را بیخته و الک خود را آویخته‌اند و کشوری مانند مالزی

مهارت‌های دانشجوی جوان در جهان فرارو

فاطمه‌علیزاده

(چهل گام فراز نام)

۲۰۳۰ و آلمان ۲۰۷۰ و قس علی‌هذا. آیا ما هنوز باید

بگوییم چو فردا شود فکر فردا کنیم؟

فردا و فرداها همین امروز است. باید حرکت کرد ،امید داشت چراکه امید و حرکت همان رویای بالنده ی بیداری است. امروز همان حقیقتی دارد متبلور می‌شود که ارسطو نیز از آن سخن گفته است و آن این است که: تفاوت میان یک فرد اندیشمند و فرد فاقد رشد و بالندگی درست همان تفاوت میان زندگی و مرگ است.

خودباوری و آغازها مهم است. زمانی که خودباوری مان کم می شود ، بدترین دشمن خود می شویم

و روحیه منفی ،روزبه‌روز، احساسات ما را بد و بدتر می کند. از آغاز و تغییر صحبت کردیم. شاید این تمرین بد نباشد که یک روز را با شیوه‌ای جدید تجربه کنید. یک روز به جای صحبت کردن هر کسی را که ملاقات می‌کنید، فقط به حرف‌هایش گوش دهید با این روش در آن روز تمرکزتان به کلی تهیه خواهد کرد و شما را از خود فعلی خارج خواهد ساخت. بهترین اوقات خود را به مطالعه دنیای جدید بپردازیم، فاصله خود را با تحولات این دنیای شگفت بخوبی اندازه بگیریم. امروزه برای تامل و تفکر در دنیای جدید دو چیز از ضروریات اولیه است: زبان انگلیسی و کامپیوتر.

تلخیص شده از متن کتاب مهارت های دانشجویی نوشته دکتر حسین خنیفر .

هنوز که هنوز است برخی از کامپیوتر به‌عنوان ابزار تایپ و نگهداری اطلاعات اداری و پرسنلی و... استفاده می‌کنند درحالی‌که ۹۰ درصد از دانش‌آموزان کانادایی در درس‌ها و پژوهش‌ها به شبکه جهانی اینترنت دسترسی دارند. اگر قرار است تحولی در یک کشور صورت گیرد در دست جوانان و معلمان و دانشجویان است و مرکز آن کلاس‌های مدرسه و دانشگاه است. همه چیز از (فکر) شروع می‌شود. نباید فراموش کنیم که حوزه اندیشه، فکر مانند زمان منتظر کسی نمی‌ماند. ضمناً کشور ما کشور شگفتی‌هاست یکی از شگفتی‌ها واقع شدن حدود ۲۳ کشور فقط از لحاظ مساحت در آن است. درخصوص تقویت زبان انگلیسی نیز این مسئله از ضروریات تحول هزاره سوم و پیش از آن است. دوران دانشجویی بهترین فرصت تسلط بر آن است. مرحوم دکتر حسینی تا واپسین لحظات عمر خویش برای نگهداشت خزانه لغات و حفظ تسلط بر زبان‌های فرانسوی، انگلیسی، عربی و آلمانی هر شبانه‌روز روی هر زبان ۱۵-۲۰ دقیقه برنامه مطالعاتی داشت و همان مقدار کافی بود که همواره نسبت به آن زبان‌ها احساس بی‌نیازی از مترجم بکند. فرصت‌ها همواره در دل مشکلات جای دارند. سرنوشت فرد آن است که خدمت کند نه ریاست. باید یقین داشته باشیم در فراسوی افق ذهنی دنیای بهتری می توان ساخت .دنیایی آرمانی که با چهار اصل پدید می آید:

۱.رهایی از ترس

۲.رهایی از نیاز

۳.بالندگی اندیشه

۴.پایبندی به دین

امروز از سخت‌افزار و نرم‌افزار صحبت می‌کنند و اخیراً واژه مغزافزار (منابع انسانی) را هم اضافه کرده اند. ملت‌ها باید با مغز هایشان به صحنه بیایند.

تیمی بازی

سحر خداکرمی

نوع پیچیده ای از بازی گروهی است که بر اساس نیاز به ارتباط گروهی شکل می گیرد و شامل بازی های تیمی و رسمی می باشد، که بخشی از سالیان مدرسه را تشکیل می دهد. قوانین در این گونه بازی ها، وجود یک داور و کمک داور را الزامی دانسته تا از این طریق قوانین به طور صحیح رعایت شوند. عضویت در تیم نیاز به مشخصات زیادی دارد که می تواند به تکامل کودک در سالیان آتی کمک کند. کودکان یاد می گیرند که اهداف شخصی را جهت دست یابی به اهداف گروهی نادیده بگیرند. عضویت در تیم به معنی این است که هر کودکی در برابر تیم خود پاسخ گو باشد و فعالیت هر یک از اعضا می تواند در شکست یا موفقیت کل تیم تاثیر داشته باشد. رفتار هر یک در معرض ارزیابی عمومی بوده و کودکان اگر تاثیر مستقیم در شکست گروه داشته باشند، در خطر محرومیت از حقوق اجتماعی و سرزنش خواهند بود. هر چند که در بازی گروهی مهارت های فردی شناسایی می شود، اما موفقیت و شکست تیم به تمام اعضای آن مربوط می شود. کودکان مفهوم وابسته بودن به یکدیگر را یاد گرفته و به یکدیگر اعتماد می کنند.

بازی گروهی باعث پیشرفت مهارت های اجتماعی کودکان می شود. هر آنچه که یک کودک لازم است برای شروع زندگی اجتماعی بداند به طور جامع و کامل در بازی های گروهی وجود دارد. هر دعوا و بحث با هم گروهی می تواند یک تجربه بسیار مفید باشد. آنجا که کودک متوجه می شود دنیا پر است از سلیقه های مختلف و باید به سلیقه و نظر دیگران هم احترام گذاشت. کودکان یاد می گیرند که تقسیم کارها یک راهکار موثر در دستیابی به اهداف است. هر فردی در تیم وظیفه خاصی دارد و اگر هر

یک سعی خود را در وظیفه ای که به وی محول شده به خوبی به کار برد، احتمال موفقیت آن گروه زیاد خواهد بود. به محض اینکه کودکان این مفهوم را یاد گرفتند، می توانند این اطلاعات را به ابعاد دیگر زندگی انتقال دهند. کودکان همچنین به کیفیت کار یکدیگر به بازی پی برده و در صورتی که لازم باشد، افراد جابه جا می شوند. بازی تیمی کمک می کند که کودکان در مورد ماهیت رقابت یاد بگیرند. در تمام بازی های تیمی، برنده بودن و بازنده بودن مطرح است. چون بازنده بودن به عنوان شکست تفسیر می شود، کودکانی که در شکست سهیم بوده اند ممکن است مدتی طولانی از روبرویی با مردم خودداری کرده و شرمگین باشند. ترس کودک از شکست یا بازنده بودن نشان دهنده این است که انگیزش قوی برای تعهدات گروهی وجود دارد. اهمیت برنده شدن، بستگی به فرهنگ جامعه دارد. در برخی از جوامع، اهمیت شرکت کردن در بازی، بیش از نتیجه بازی است.

بازی های تیمی همچنین به رشد عقلانی و مهارت ها کمک می کند. کودکان سعی جدی خواهند کرد که مهارت لازم برای عضویت در تیم را پیدا کرده به طور موثر در گروه تلاش کنند و پیامدهای رفتار خود را در بازی تیمی پیش بینی کنند. بازی تیمی در بعد شناختی کمک می کند، چون آنان مجبور هستند بسیاری از قوانین پیچیده را یاد گرفته، درباره قوانین قضاوت کنند، راهکارها را طراحی کرده و جنبه ی مثبت و منفی اعضای تیم خود و مقابل را بررسی کنند.

معمولا والدینی که به آینده کودکان خود بیشترین توجه را دارند آنها را به سمت گروه ها و بازی های گروهی و اجتماعات این چنینی سوق می دهند. استفاده از تجربه کودکان دیگر، ایجاد روحیه همدلی و کشف روحیات و اخلاقیات کودکان در این بازی ها آشکار می شود. از سنین سه تا پنج سالگی کودکان باید با همسالان خود تعامل داشته باشند. دقیقاً زمانی است که مهارت های اجتماعی آموخته می شود.

منبع: هاکسبری مرلین (۲۰۱۵)، کودک سالم و کودک بیمار، ترجم شوقی مهنار / سلیجری مهنار، چاپ سوم، تهران: انتشارات جامعه نگر

آشنایی با رشته علوم تربیتی

گرایش آموزش ابتدایی
اسما صادقلو

شماره قبلی نشریه درباره گرایش آموزش ابتدایی، شرایط و ضوابط پذیرش دانشجو، طول دوره و توضیح کلی از تعداد واحدها بود. براین شدیم تا در این شماره از نشریه جدولی از دروس تخصصی (موضوعی- تربیتی) این رشته در اختیار تان قرار دهیم. در شماره بعدی دروس تخصصی (موضوعی) قرار داده خواهد شد.

جدول ۱- دروس تخصصی دوره کارشناسی پیوسته رشته علوم تربیتی گرایش آموزش ابتدایی

نوع شایستگی	نام درس	تعداد واحد	تعداد ساعت					پیش نیاز
			نظری	عملی	کارگاهی	کارورزی	پروژه	کل
تربیتی	برنامه ریزی درسی ابتدایی	۲	۳۲	—				۳۲
	راهبردهای تدریس آموزش ابتدایی	۱			۴۸			۴۸
	طراحی آموزشی در آموزش ابتدایی	۱			۴۸			۴۸
	طراحی واحد یادگیری آموزش ابتدایی	۱			۴۸			۴۸
	ارزشیابی کیفی (توصیفی) در دوره ابتدایی	۲	۱۶	۳۲				۴۸
تخصصی	تحلیل محتوای کتاب درسی ۱	۲	۱۶	۳۲				۴۸
	تحلیل محتوای کتاب درسی ۲	۲	۱۶	۳۲				۴۸
	کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش ابتدایی ۱	۱			۴۸			۴۸
	کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش ابتدایی ۲	۱			۴۸			۴۸
	کاربرد اطلاعات و ارتباطات در آموزش ابتدایی ۳	۱			۴۸			۴۸
	تجربه های خاص حرفه ای در آموزش ابتدایی	۱	۱۶					۱۶
	پژوهش و توسعه ی حرفه ای ۱ پژوهش روانی	۱			۴۸			۴۸
	پژوهش و توسعه حرفه ای ۲ کنش پژوهی	۱			۴۸			۴۸
	پژوهش حرفه ای ۳ درس پژوهی	۱			۴۸			۴۸
	کارورزی ۱	۲				۱۲۸		۱۲۸
	کارورزی ۲	۲				۱۲۸		۱۲۸
	کارورزی ۳	۲				۱۲۸		۱۲۸
کارشناسی	کارورزی ۴	۲				۱۲۸		۱۲۸
	کارنامای معلمی	۲					به تشخیص استاد راهنما	—
	پژوهش و توسعه حرفه ای ۳ و ۴	۲						—
جمع		۲۸	۹۶	۹۶	۲۳۲	۵۱۲		۱۱۳۶

اختلال ریاضیات یادگیری

زهرا یاقوتی،سمانه نورمحمدی

مقدمه

ناتوانی‌های یادگیری نمایانگر یکی از بزرگ‌ترین و شاید جنجال‌برانگیزترین مقوله‌های آموزش و پرورش ویژه است(لارسن ۱۹۷۶- به نقل از لرر- ۱۹۹۳ اوبرین۲۰۰۴) بر طبDSM۵این ناتوانی‌ها زمانی به وجود می‌آید که عملکرد تحصیلی دانش‌آموز از میزان مورد انتظار و نسبت به هم‌قطاران وی کمتر است .

یکی از شایع‌ترین این اختلالات اختلال یادگیری ریاضیات و محاسبه می‌باشد. زندگی در قرن بیست و یکم مستلزم بهره‌مندی از سواد ریاضی است و افرادی که در مدرسه شایستگی‌های لازم را در ریاضی کسب نکنند در برخی از فعالیت‌های روزمره و زندگی شغلی خود با مشکلاتی روبرو خواهند شد. براساس DSM۵ناتوانی در انجام مهارت‌های حسابی مورد انتظار برحسب توانایی هوشی و سطح آموزش کودک اختلال یادگیری ریاضیات محسوب می‌شود.

اختلالات یادگیری و ریاضی

هر اختلالی که در آن موفقیت تحصیلی فرد با توجه به سن و آموزش و هوش براساس آزمون‌های معیار خواندن و نوشتن و محاسبه از آنچه انتظار می‌رود بسیار کمتر باشد اختلال یادگیری توصیف می‌شود. دانش‌آموزان مبتلا به اختلال یادگیری ریاضی دارای مشکلاتی در درک عدد فهم حقایق عددی- محاسبه و حل مسئله و درک روابط فضایی هستند برخلاف تصور عموم دانش‌آموزانی که دچار چنین اختلالاتی هستند از نظر هوشی و عصب شناختی و حسی مشکل خاصی ندارند .

چهار گروه از مهارت‌ها در اختلالات ریاضی

۱)مهارت‌های زبان -مثل فهمیدن و نام بردن اصطلاحات ریاضی-

۲) مهارت‌های ادراکی- مثل شناخت و خواندن نمادهای عددی و گروه‌بندی ارقام

۳)مهارت‌های ریاضی -مثل رعایت مراحل ریاضی و یادگیری جدول ضرب -

۴) مهارت‌های مربوط به توجه کپی کردن -مثل کپی کردن درست در گام و به خاطر سپردن ارقام انتقالی -

عوامل ایجادکننده

اگرچه برخی از مؤلفان عوامل ژنتیکی و محیطی را

در بروز انواع ناتوانی ریاضی مؤثر دانسته‌اند (لایت و دی فرایز ۱۹۹۵ (شالو- مانر- کرم)یالی بدیچی- فردلندر و گراس-تستر۲۰۰۱)اما پیشرفت بررسی‌های عصب روان‌شناختی در دهه‌های اخیر موجب شده تا نارسایی در کنش‌های اجرایی که به نظر می‌رسد با فعالیت‌های قشرهای مغز در ارتباط باشد(ناتروث۲۰۰۵) به‌عنوان یکی از علل احتمالی بوجودآورنده ناتوانی ریاضی مورد توجه قرار گیرد .دانش‌آموزان مبتلا به اختلالات یادگیری ممکن است هیجانات را تجربه کنند که با یادگیری تداخل دارند این هیجانات به دلایلی مانند ناکامی در مقابل مشکلات- احساس عقب ماندگی درسی در مقایسه با همسان و اضطراب ناشی از تمرکز بر مشکلات یادگیری خود و غیره می‌تواند رخ دهد(آموزش و پرورش کلمبیا ۲۰۱۱ترجمه خسروی و عبدالحسین ۱۳۹۴)

بنابراین ناتوانی در انجام مهارت‌های حساب باتوجه به ظرفیت هوش و سطح آموزشی مورد انتظار کودک با وجود این‌که مشکل جدیدی تلقی نمی‌شود اما ماهیت آن تا حد زیادی مبهم مانده است.

تشخیص و درمان

اولین قدم این است که باید از این‌که کودک فاقد عقب‌ماندگی ذهنی و ضایعه مغزی و به لحاظ روانی عادی باشد مطمئن شویم .در مراحل اول برای ارزیابی عملکرد دانش‌آموزان و تشخیص اختلال از آزمون‌هایی استفاده می‌شود از جمله آزمون‌های پیشرفت تحصیلی- فرایندی- آزمون‌های غیررسمی در خواندن و نوشتن و حساب- روش‌های تکوینی در حوزه‌های عملکرد روانی- زبانی- ادراکی- شناختی و کانال‌های حسی (هالاها و کافمن۱۹۹۴).همچنین از آزمون‌های تخصصی و پیشرفته‌ای چون آزمون استروپ(جان ریدلی استروپ ۱۹۳۵) و آزمون‌های فراخنای عددی استفاده شود .

طبق نظریه تأخیر در رشد بندر ۱۹۸۷ کودکان با ناتوانی یادگیری کندتر از همسالان خود آگاهی‌ها و مهارت‌های طبیعی را جذب می‌کنند و در نتیجه به دلیل سرعت پردازش پایین‌تر و حواس پرتی بیشتر نسبت به همسالان در پاسخ دادن مدت‌زمان و تعداد خطای بیشتری خواهند داشت. استفاده از وسایل

آموزش عینی متنوع و جالب اختصاص دادن زمان بیشتر به آموزش و کاستن از حجم مطالب آموزشی و استفاده از روش چند حسی در آموزش به کودکان مبتلا به اختلالات ریاضی مورد تأکید است آموزش و پرورش کلمبیا۱۳۹۴) .

واز جمله روش‌های درمان تخصصی می‌توان به مداخله‌های ترمیمی- تربیت خودآموزی- راهبرد آموزی و بازی درمانی(مسعود نیا ۱۳۸۷ قرائی و فتح آبادی۱۳۹۲) اشاره کرد.

نتیجه: باتوجه به مطالب و پژوهش‌های ذکرشده کودکان مبتلا به این اختلال دارای مشکلاتی در فراخنای توجه و حافظه یادگیری تکالیف مرتبط با ریاضی هستند و به دلیل شکست‌های پی‌درپی مشکلاتی را به لحاظ رفتاری- هیجانی و باورهای خود کارآمدی تجربه می‌کنند در آموزش به این کودکان باید با صرف زمان طولانی‌تر و با بکارگیری روش‌های آموزشی مناسب که با ویژگی‌های خاص آن و هماهنگ باشد زمینه موفقیت بیشتر آن‌ها را فراهم کرد و باتوجه به نتایج متناقض در زمینه علل بروز ناتوانی در ریاضی انجام پژوهش‌های بیشتر بادر نظر گرفتن تأثیر عوامل

مختلف در بروز ناتوانی یا ناتوانی در ریاضی ضروری است. به مسئولان آموزش و پرورش نیز توصیه می‌شود که روش‌های کار درمان را به‌عنوان یکی از روش‌های مناسب درمان اختلالات یادگیری بپذیرند.

منبع:

-اثر آموزش حل مسئله ریاضی با روش بازی بر توجه و حل مسئله و خودکار آمدی دانش‌آموزان مبتلا به اختلال یادگیری ریاضی فصلنامه علمی پژوهشی- ۹۵ پاییز

-اثر بخشی آموزش حل مسئله ریاضی با روش بازی بر انگیزش درونی حل مسئله در دانش‌آموزان-مرداد۹۶ -مقایسه عملکرد استروپ در دانش‌آموزان دارای اختلال یادگیری با دانش‌آموزان عادی-

-گذری بر اختلالات ریاضی-مقداد جوانشیری قاسم آبادی-فاطمه خفاجه-انتشارات جالیز

-اختلالات یادگیری کودکان-زهرا سعدی-پاییز۹۶-

انتشارات سیادت

-اختلال یادگیری-الهه اکبری-انتشارات نظری

۱. راهنمای تشخیصی و آماری اختلال های روانی

۲.نو آوری استروپ بطور واضح و مشخص نشان داد که دانش موجود در ما درباره محیط بر نحوه تعامل ما با آن تأثیر میگذارد...

۳.برای اندازه گیری مولفه اجرا کننده مرکزی حافظه کاری از آزمون فراخنای عددی معکوس و برای اندازه گیری مولفه مدار آوایی از آزمون فراخنای عددی مستقیم استفاده میشود

آیا تاکنون به این موضوع فکر کرده اید که فضانوردان مقیم ایستگاه فضایی بین المللی چگونه ورزش می کنند ؟ شاید با خود بگویید که آنها نیاز چندانی به ورزش ندارند. اما باید به این نکته توجه داشت که فضانوردان مقیم ایستگاه فضایی بیش از افراد عادی ساکن روی زمین به انجام تمرینات ورزشی نیاز دارند.

به طور کلی محیط خارج از جو زمین تناسب چندانی با بدن انسان ندارد و بدن انسان ها برای زندگی در فضا ساخته نشده است دلیل اصلی آن هم به شرایط متفاوت جاذبه مربوط می شود.

نژاد بشر در طول سال های متمادی روی زمین به تکامل رسیده و از همین رو تنها به شرایط زندگی در این سیاره خو گرفته است. بر همین اساس خروج از این موقعیت آشنا می تواند سبب تغییرات مهمی در بدن انسان گردد.

بزرگترین تغییری که فضانوردان مقیم ایستگاه فضایی بین المللی با آن دست و پنجه نرم می کنند،

تحلیل رفتن استخوان ها و ماهیچه ها است. به طوری که در همان هفته اول حدود ۲۰ درصد از حجم ماهیچه هایشان تحلیل می رود . تغییری که ساکنان کره ی زمین در شرایط عادی به ندرت با آن مواجه می شوند. در واقع مردم روی زمین حتی اگر ورزشکار نباشند و در طول روز تمرینات ورزشی قابل توجهی هم انجام ندهند، تنها با انجام حرکات ساده نظیر راه رفتن می توانند براین مشکل غلبه کنند. در حالی که در فضا وقتی همه چیز بی وزن باشد استخوان ها نیازی به حفظ وزن بدن ندارند و بعد از مدتی

بازسازی آنها با اخلال مواجه می شود و اصطلاحا دچار نوعی پوکی استخوان فضایی می شوند. برای گریز از صدمه دیدن سلامت جسمانی فضانوردان می توان به روش های مختلف به مقابله با آن ها پرداخت. که برای تحقق این امر، فضانوردان ساکن در ایستگاه فضایی، شش روز در هفته و هربار به مدت ۲ ساعت و نیم ورزش می کنند.

فضا نوردان در ایستگاه

فضایی به چه صورت

ورزش می کنند ؟

ایستگاه فضایی بین المللی

به سه دستگاه مجهز

است که طراحی شده اند

تا ورزش را برای تمام بدن فضانوردان امکان پذیر کنند که شامل یک دوچرخه، یک تردمیل و یک دستگاه وزنه برداری است. از آنجا که دستگاه های ورزشی معمولی در محیط ایستگاه فضایی کارایی قابل ذکری ندارند،

تمام این سه دستگاه به طور ویژه برای استفاده در فضایی با جاذبه ی اندک طراحی شده اند و با نمونه های عادی خود روی زمین کاملاً متفاوت هستند. چون در غیر این صورت فضانوردان کار خاصی از پیش نخواهند برد. زیرا بدون وجود نیروی جاذبه، وزنه ها سنگینی چندانی ندارند

در این شرایط حتی

شکستن رکورد وزنه

برداری المپیک هم کار چندان دشواری

نخواهد بود ! برای مثال جهت استفاده از

تردمیل مذکور (که برخلاف نمونه های مشابه

زمینی خود یک دستگاه دویدن معمولی نیست

(فضانوردان مقیم ایستگاه فضایی به دلیل امکان

شناور شدن در فضا حین استفاده از این دستگاه، ناگزیر از چفت و بست کردن خود به آن توسط قلاب ها و گیره های متعدد طراحی شده برای این دستگاه خواهند بود. به این ترتیب می توان از این تردمیل فضایی در شرایطی مشابه با شرایط موجود در زمین استفاده کرد .

جالب است بدانید فضانوردان مقیم ایستگاه فضایی علاوه بر انجام فعالیت های ورزشی روزانه خود ورزش های جالبی نظیر بازی گلف فضایی را ابداع کرده اند. آنان همچنین ورزش هایی نظیر بسکتبال و پرتاب فریزی و بومرنگ را نیز انجام می دهند . و موفق به برگزاری مسابقات دو امدادی به صورت دو تیم سه نفره در ایستگاه فضایی شده اند . با این وجود فضانوردان پس از بازگشت از فضا بدلیل تغییرات فیزیولوژیک و ضعف عضلانی، تا چند ماه در راه رفتن و حفظ تعادل دچار مشکل هستند و باید تمرینات مختلفی از جمله راه رفتن در استخر را برای بهبود وضعیت خود انجام دهند .

معلمی حرفه ای متشکل از دانش و مهارت های گوناگون است. یک معلم باید برای تدریس مطلوب، همزمان مجموعه ای از دانش ها را به طور هنرمندانه در هم بیامیزد تا در مسیر ترکیب و بکارگیری آنها تدریسی اثر بخش طراحی و در کلاس درس ارائه کند.

اهداف آموزشی بر اساس چنین فعالیتی امکان تحقق می یابند. در واقع حرفه ی معلمی با تعامل مفهومی طیف متنوعی از دانش ها شکل می گیرد. در عصر جدید که معلم و دانش آموز در اقیانوسی از اطلاعات غوطه ورنند، معلم نقش سکان داری را دارد که کشتی و عوامل آن را به سمت مطلوبی هدایت می کند.

معلم به عنوان هدایت گر باید نیاز محصل خود را بشناسد و بر اساس آن کلاس درس را اداره کند.

در این مقاله چند روش تدریس و کلاس داری بر اساس رغبت و نیاز به با هم زیستن و دانستن برای زیستن که از شیوه های فعال و پویای درس علوم تجربی است توضیح داده می شود.

تدریس پویای علوم تجربی بر اساس آموزش فعال علوم از نیاز تا عمل

درس علوم تجربی، درس یادگیری بعضی از دانشها برای استفاده عملی بهتر در زندگی است. بنابراین بخش تئوری باید به گونه ای با بخش عملی آمیخته شود که هم قوه ی جستجوگری را در دانش آموزان شکوفا نماید و هم دانستن و کشف مجهولات را برای آنها نشاط آور سازد و هم آنچه را برای زندگی در دنیای

امروز و فردا به آن نیازمندند به آنها بیاموزد.

آموزش فعال و پویای درس علوم تجربی فرد را قادر می سازد راه حل مسائل و کشف مجهولات را بیابد که این آموختن برای زیستن است.

اکنون توجه شما را به چند روش تدریس و سنجش تکوینی در کلاس درس خویش جلب می کنم.

۱- تدریس بخش دنیای زنده بصورت گروهی با شرکت در یک پیک نیک.

- هدف: آشنایی با موجودات زنده، رشد، تکثیر و نحوه زندگی آنها

- عملکرد: برای این منظور قبلاً از دانش

آموزان خواسته می شود اگر موجود زنده ای اعم از گیاه یا جانور در منزل دارند برای جلسه آینده به کلاس بیاورند.

برای این منظور کلاس درس به حیاط مدرسه انتقال داده می شود و به روش پیک نیک و دور هم نشستن کلاس اداره می شود، چون انسان فطرتاً موجودی طبیعت گراست، اغلب دانش آموزان با انگیزه و رغبت بیشتری در این فعالیت شرکت می کنند.

جلسه درس پس از حضور و غیاب و پرسش از دروس گذشته به این روش آغاز می شود که از دانش آموزان پرسیده می شود موجود زنده به چه موجودی گفته می شود؟ دانش آموزان با شرکت در بحث، نظرات خود را بیان می کنند. سخنان آنان را روی تخته نوشته تا از نتیجه ی آنها مشخصات و ویژگی های موجود زنده بدست آید. سپس از آنها خواسته می شود هدف از این ویژگی ها چیست؟ برای فعال تر نمودن دانش آموزان از آنها خواسته می شود برای جلسه آینده هدف از این ویژگی ها را با پرسش از بزرگترها کتاب هایی که خوانده اند و یا کسب اطلاعات از اینترنت نوشته و به کلاس بیاورند. تا در بحث جدید شرکت نمایند.

در مرحله بعدی، موجودات زنده دانش آموزان توسط خودشان معرفی شده، و هر دانش آموز موظف است در مورد موجود زنده ای که به کلاس آورده است و در مورد نحوه زندگی، تغذیه، روش تولید مثل و یا تکثیر، نحوه نگهداری از آن موجود و ... مطالبی را برای همکلاسیهای خود بیان کند.

نتیجه اینکه، دانش آموزان با موجودات زنده ی متفاوتی که می توانند آنها را در محیط زندگی خود همراه داشته باشند، آشنا شده و با کسب اطلاعات در صورت تمایل از آنها نگهداری کنند.

۲- تدریس اندامها و دستگاههای بدن با تشریح اندامهای طبیعی توسط معلم و دانش آموزان.

- هدف: مشاهده و تشریح بصورت گروهی.

- عملکرد: برای این منظور جهت تدریس دستگاههای گردش خون و دفع ادرار و تنفس ابتدا در حین تدریس توسط معلم تشریح شده و ضمن آنکه تصویر آن روی تخته کشیده می شود، قسمتهای مختلف آن توضیح داده شده و ساختمان آن بررسی می شود. سپس دانش آموزان

گروههای مختلف، اندام مورد نظر را که به آزمایشگاه آورده اند، تشریح می کنند و ساختمان و نوع کار هر قسمت را شرح می دهند. در این روش دانش آموزان اندامها را به عینه مشاهده نموده و امر یادگیری - یاد دهی تسهیل می یابد.

۳- سنجش عملکردی:

- هدف: بالا بردن سطح دقت و کنجکاوی دانش آموزان در کارهای علمی- آزمایشگاهی

- عملکرد: در این آزمونها که به دو صورت عملی و کتبی برگزار می شود دانش آموز آزمایشهای انجام شده را مجدد با دستور کار انجام داده و یا به سوالات تئوری مربوطه که بر اساس هفت سطح حیطه ی یادگیری بصورتتهای متفاوت مطرح می شود پاسخ می دهد.

در بعضی از موارد از دانش آموزان خواسته می شود در صورت تمایل ماکت اندام ها را با خمیر کاغذ که طرز تهیه آن نیز آموزش داده می شود را درست کنند و به کلاس بیاورند نمره ی این کارها بعنوان نمره ی مستمر و سنجش تکوینی محسوب می شود.

پیشرفت آموزش در گرو مدیریت صحیح کلاس درس

فاطمه منتظر قائمی

همانطور که میدانم پیشرفت هر جامعه ای به چگونگی کیفیت آموزش و پرورش آن جامعه بستگی دارد. این پیشرفت زمانی حاصل میشود که کلاسهای درس بطور اصولی مدیریت شوند. معلمان با به کارگیری روش مدیریت مناسب کلاس درس خود می توانند، در پرورش مهارت های اجتماعی، خلاقیت ها و توانایی های دانش آموزان نقش مهمی داشته باشند و مشکلات انضباطی کمتری در کلاس خود مشاهده کنند. اشراف معلم بر موضوعات درسی، مسائل یادگیری، الگو، مهارت ها، روش ها، راهبردها، و فنون تدریس، از عوامل عمده ی اثر بخشی رفتار و مدیریت کلاسی می باشد. معلم در نقش رهبر کلاس درس مسئول هدایت و تدوین برنامه هایی برای یکسال تحصیلی است. نگرش معلم به ماهیت کلاس درس، موضوع و محتوای درس و ماهیت دانش آموزان بر چگونگی رفتار او تأثیر دارد. بعضی از معلمان کلاس درس را یک سازمان رسمی و غیر قابل انعطاف تلقی می کنند، قوانین باید دقیق رعایت شود، مطالب انتقال یابد، معلمان با نگرش کلاسیک بر موضوع های درس تأکید می کنند. در مقابل برخی معلمان کلاس درس را یک سازمان اجتماعی، قابل انعطاف در نظر می گیرند و جهت رسیدن به اهداف با دانش آموزان رابطه ای دوستانه و صمیمانه برقرار می کنند. چنین معلمانی با نگرش روابط انسانی بر رشد دانش آموز بیشتر تأکید دارد. به طور

کلی نمی توان گفت کدام روش کارآمدتر یا فاقد کارایی است. روشی برای معلم کارآمد است که بهترین نتیجه را در کلاس درس او داشته باشد. بنابراین معلم باید روش های متعدد را در کلاس خود بیازماید و کارآمدترین را انتخاب کند. معلمان در کلاس درس نیازی به سرد بودن و جدایی از دانش آموزان ندارد. رابطه ای مؤثر همراه با حسن تفاهم با دانش آموزان فضایی مثبت و مطلوب از کلاس درس را فراهم خواهد آورد. و در نهایت در سایه مدیریت صحیح کلاس و ارتباط مؤثر با کلاس نه تنها اهداف آموزشی تحقق خواهد یافت بلکه فراگیر برای ورود به جامعه بزرگتر از نظر مهارت های ارتباطی و اجتماعی آمادگی لازم را کسب خواهد نمود. تجارب سالیان متوالی تدریس در کلاسهای درس نشان میدهد که:

مدیریت کلاس درس زرهی نیست که معلمان از نخستین روز تدریس بر تن کنند و خود را در برابر مشکلات کلاس و چالش ها ایمن سازند، بلکه مهارتی است که هر روز با تجربه و تأمل و دقت معلم در کلاس کامل می شود و معلم را در امر تدریس کارآمدتر می سازد. اداره کردن چنین محیطی، نیازمند تصمیمات آنی و اقدامات سریع و مداوم است و به مهارت های خاص مدیریتی و گاهی تلفیق از چند روش مدیریتی نیاز دارد. بطور کلی میتوان گفت که ((مدیریت کلاس درس عبارت از رهبری کردن امور کلاس درس از طریق: تنظیم

برنامه درسی، سازماندهی مراحل کار و منابع، سازماندهی محیط به منظور بالا بردن کار نظارت بر پیشرفت دانش آموزان و پیش بینی مسائل با لقوه است.))

معلم موفق کسی است که کلاس درس را به گونه ای آماده سازد تا پاسخ گوی تمامی چالش ها در طول تدریس باشد. معلم باید توانایی های خود را بشناسد، روش تدریس خود را ارزیابی کند و اگر روش ها قدیمی و کهنه باشند روش پویا و زنده ای را پیش گیرد تا روحیه ی خلاقیت و نوآوری را در نهاد دانش آموزان شکوفا سازد. او باید روش های برخورد با مشکلات درس را بشناسد و راهبردی را اتخاذ کند که فرایند یاددهی- یادگیری را مختل نسازد و مشکلات جزئی کلاس او، به مشکلات کلی و وخیم تبدیل نشود. بنابراین او علاوه بر

کسب مهارت های مربوط به هنر معلمی، یعنی تسلط بر کلاس و داشتن مهارت های آموزشی باید واکنش ها و راهبردهای معین دیگری را نیز برای اداره ی کلاس درس یاد بگیرند. چنین معلمی اعتماد به نفس بالایی داشته، به حدی که دانش آموزان را در مدیریت کلاس درس سهیم می کند یا این که کلاس درس را یکسره به آنان می سپارد و خود راهنما می شود، با گفت و گو و مشورت با دانش آموزان تصمیم می گیرد تا در آنان توان یادگیری را عملی سازد. چنین معلمی در مرحله ی عالی حرفه ای قرار گرفته. و نه فقط موضوع درس و روش تدریس را به خوبی می شناسد، بلکه به تفکرات و احساسات دانش آموزان نیز توجه دارد..

« بچه ها لال شوید، بی ادب ها ساکت»

سخت آشفته و غمگین بودم، به خودم می گفتم

« بچه ها تنبل و بد اخلاق اند، دست کم می گیرند

درس و مشق خود را»

باید امروز یکی را بزنم، اخم کنم، و نخندم اصلا

تا بترسند از من و حسابی ببرند.

خط کشی آوردم، در هوا چرخاندم

چشم ها در پی چوب تنبیه هر طرف می غلطید

« مشق ها را بگذارید جلو، زود معطل نکنید»

اولی کامل بود، خوب، دومی بد خط بود، بر سرش داد زدم

سومی می لرزید، خوب گیر آوردم

صید در دام افتاد و به چنگ آمد زود

دفتر مشق « حسن» گم شده بود

این طرف، آن طرف نیمکتش را می گشت

تو کجایی بچه؟ بله آقا اینجا، همچنان می لرزید

« پاک تنبل شده ای بچه ی بد»

« به خدا دفتر من گم شده آقا همه شاهد هستند»

ما نوشتیم آقا

باز کن دستت را، خط کشم بالا رفت، خواستم بر کف دستش بزنم، او تقلا می

کرد، چوب پایین آمد

نالاه ی سختی کرد چون نگاهش کردم

گوشه ی صورت او قرمز بود

هق هقی کرد و سپس ساکت شد،

همچنان می گریید

مثل شمعی آرام، بی خروش و ناله

ناگهان « حمدالله» در کنارم خم شد

زیر یک میز، کنار دیوار، دفتری پیدا کرد

گفت آقا اینهاش، دفتر مشق حسن

چون نگاهش کردم خوش خط و عالی بود

غرق در شرم و خجالت گشتم

جای آن چوب ستم بر دلم آتش زد

سرخي گونه ی او به کبودی گروید

صبح فردا دیدم که حسن با پدرش، با یکی مرد دگر

سوی من می آیند، خجل و شرم زده، دل نگران

منتظر ماندم من تا که حرفی بزنند، شکوه ای یا گله ای

یا که دعوا شاید، سخت در اندیشه ی آن ها بودم

پدرش بعد سلام، گفت: « لطفی بکنید و حسن را بسپارید به ما»

گفتمش چی شده آقا رحمان؟

گفت: « این خنگ خدا وقتی از مدرسه برمی گشته

به زمین افتاده بچه ی سر به هوا، یا که دعوا کرده

قصه ای ساخته است، زیر ابرو و کنار

چشمش متورم شده!

درد سختی دارد، می بریمش دکتر با اجازه آقا»

چشمم افتاد به چشم کودک

غرق اندوه و تأثر گشتم

من شرمنده معلم بودم

لیک این کودک خرد و کوچک

این چنین درس بزرگی می داد

بی کتاب و دفتر

من چه کوچک بودم

او چه اندازه بزرگ

به پدر نیز نگفت

آنچه من از سر خشم بر سرش آوردم

عیب کار از خود من بود و نمی دانستم

من از آن روز « معلم» شده ام

بعد از آن هم دیگر در کلاس درس

نه کسی بد اخلاق

نه یکی تنبل بود

همه ساکت بودند، تا حدود امکان

درس هم می خواندند

او به من یاد آورد

این کلام از مولا(ع)

که به هنگام خشم

« نه به فکرم تصمیم»

« نه به لب دستوری»

« نه کنم تنبیهی»

یا چرا اصلا من

عصبانی باشم؟

با محبت شاید

گرهی بگشاییم با خشونت هرگز!

شاعر: وحید امینایی

نکته جالب و حیرت انگیز از شگفتی های سراسر جهان

سودابه خلیلی

۱- در کشورهای همانند استرالیا و انگلستان استفاده از رنگ قرمز توسط دبیران ممنوع شده است. به این خاطر که می گویند این رنگ در کودک نوعی ترس ایجاد کرده و به لحاظ روانشناسی در روحیه او تاثیر منفی می گذارد. رنگ هایی همانند سبز، صورتی، زرد، بنفش و آبی رنگ های ملایم تری محسوب می شوند و حسی از تهدید را منتقل نمی کنند.

۲- دانش آموزان در کشور چین اجازه دارند که به مدت ۳۰ دقیقه در طول روز چرت بزنند. معلم ها باور دارند که این خواب کوتاه در میانه روز به افزایش انرژی و قدرت یادگیری کودکان می افزاید. دانش آموزان مقطع ابتدایی اجازه دارند تا روی میزهای خود در کلاس درس بخوابند. برای این منظور، می توانند با خود پتو و بالش بیاورند.

آموزشگاه بابانوئل ها آمریکا
۳- مدرسه بابانوئل ها، می تواند لقب عجیب ترین مدرسه را از آن خودش کند؛ چون نه تنها شبیه تصویرمان از مدرسه نیست بلکه دانش آموزانش هم با چیزی که به عنوان دانش آموز می شناسیم، به کلی متفاوت هستند. میانگین سنی دانش آموزهای این مدرسه، ۶۳ سال است و اولویت ثبت نام با کسانی است که موهای سفید و ریش بلند داشته باشند اما داوطلبان فاقد این ویژگی ها هم

می توانند در مدرسه ثبت نام کنند، به شرط این که در حوزه روانشناسی کودک تجربه داشته باشند. پیرمردهای این مدرسه یاد می گیرند چطور با کودکان معاشرت کنند و در تعطیلات کریسمس سرحال باشند. آن ها همچنین اصول اخلاقی، آرایش و لباس مناسب، اسباب بازی های جدید مورد علاقه بچه ها و ژست گرفتن برای عکس را آموزش می بینند. هدف از تأسیس مدرسه بابانوئل ها و پیامش این است که هرکسی لباس بابانوئلی اندازه اش باشد، نمی تواند این کار را انجام بدهد.

۴- وقتی یک نوزاد در حال گریه

آیا می دانستید...

است با صدای ش...ش...ش... شما آرام می شود به این دلیل که صدای آبی که اطراف نوزاد در شکم مادر است را برایش تداعی می کند، در ضمن این یکی از دلایلی است که چرا صدای ساحل دریا به انسان آرامش می دهد.

۵- اسید معده می تواند یک تیغ ریش تراش را در خودش حل کند. اگر یک تیغ مدت زمان ۲۴ ساعت در معده شما باقی بماند به قدری نازک می شود که به راحتی می توان آن را شکست. چون اسید معده به شدت خورنده است و سطح pH آن ۲ تا ۳ می باشد.

۶- طول دی ان ای شما به اندازه ی ۱۷ برابر فاصله ی خورشید تا سیاره ی پلوتون است.

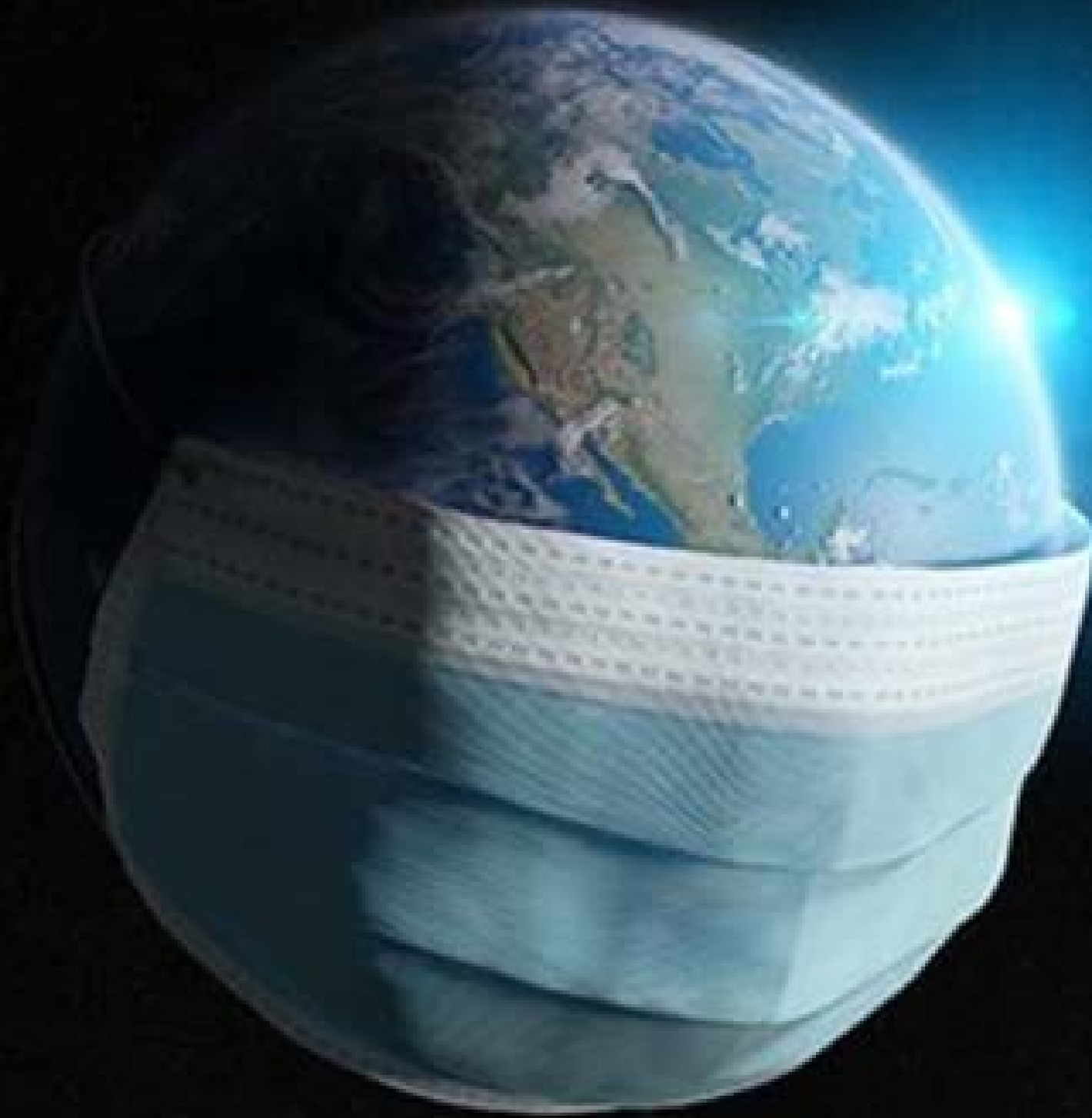
۷- بدن انسان از ۳۷ تریلیون سلول تشکیل شده است که درون هر یک از آن ها ۲۳ مولکول دی ان ای است، بنابراین اگر بخواهید تمام سلول های بدن انسان را از هم باز کنید و رشته های دی ان ای را پشت هم بچینید، طول نهایی آن به ۳۴ بیلیون مایل می رسد.

۸- نهنگ های آبی بزرگ ترین قلب دنیا را دارند. نهنگ آبی بزرگ ترین حیوان کره ی زمین است، بنابراین عجیب نیست که بزرگ ترین قلب دنیا متعلق به آن باشد. قلب نهنگ های آبی با هر بار تپش، ۲۲۰ لیتر خون را انتقال می دهد. اما با وجود همه ی این ها، بزرگ ترین حیوان دنیا، کندترین قلب را در میان تمامی حیوانات دارد. قلب نهنگ آبی در هر دقیقه ۴ تا ۸ بار می زند.

۹- قلب در مدارس بنگلادش جرم به حساب می آید و افراد بالای ۱۵ سال در صورت قلب کردن، به زندان فرستاده می شوند.

۱۰- قوه چشایی پروانه در پاهای آن تعبیه شده است.

با اندکی تلخیص از سایت الی گشت و باشگاه خبرنگاران جوان

#ماسک_بزنیم

پیشاپیش بلند ترین شب سال مبارک با آرزوی بهترین ها.

جهت همکاری با نشریه پژوهنده از طریق کانال علمی مرکز راه های ارتباطی زیر می توانید با سردبیر نشریه در ارتباط باشید منتظر نظرات، پیشنهادات و آثار ارزشمند اساتید گرامی و دانشجویان عزیز برای پر بارتر شدن نشریه هستیم. همچنین از دانشجویان علاقمند به فعالیت در نشریه و انجمن علمی- پژوهشی دعوت می شود ما را در بخش های مختلف یاری دهند و با کمک یکدیگر فعالیت های گسترده تر انجام دهیم. پیشاپیش از همکاری شما سپاسگزاریم.

راه های ارتباطی:

ایمیل: k98naseri@gmail.com

در پیامرسان بله: @kanalelmi

کانال علمی در تلگرام: @kanalelmi

سوال بخش نظر شما در نشریه شماره دوم : تصور کنید در کلاستان دانش آموزی دارید که به هیچ عنوان به صحبت های شما گوش نمیکند، تکالیفش را انجام نمی دهد و لجبازی می کند، شما به عنوان یک معلم فکور چه رفتاری با این دانش آموز خواهید داشت؟

پاسخ دانشجو معلم کوثر خضرزاده : اگر چنین دانش آموزی داشته باشم؛ اولاً برای اینکه او را جلب صحبت های خودم کنم، با توجه به شخصیت و علایق و تمایلات او از روش هایی استفاده می کنم که جلب آن ها شود. مثلاً اگر بدانم به شعر یا بازی یا انیمیشن علاقه دارد در سخنان و تدریس هایم از آن استفاده می کنم.

ثانیاً برای اینکه تکالیفش را انجام بدهد، می توانم به او مسئولیت بررسی تکالیف سایر همکلاسی هایش را بدهم؛ چون در این حالت این دانش آموز احساس مسئولیت می کند و برای اینکه تسلط بیشتری جهت بررسی تکالیف سایر دانش آموزان داشته باشد، مجبور می شود که تکالیف خودش را انجام دهد و علاوه بر این، دادن این مسئولیت به او، باعث می شود که او به خود بگوید اگر که از نظر مسئولیت از سایر همکلاسی هایم بالاتر هستم، باید کاری بکنم که از نظر درس هم از آن ها بالاتر باشم. چون بالاخره او می داند که مسئولیت برتر، رتبه ی بهتر را هم می خواهد. در ضمن وقتی که من معلم این مسئولیت را به او بدهم، میزان اعتماد خود را به او نشان داده ام، که در این صورت او هم برای جلب بیشتر اعتماد من تلاش خواهد کرد. برای کاهش لجبازی های او هم می توانم به او مسئولیت واگذار کنم و همچنین اقدام دیگری که برای کاهش لجبازی موثر است، این است که به رفتارهای ناهنجار او بی توجه باشم، چون به نظرم توجه به این رفتار ها خود نوعی پاداش است که کودک در لجبازی های خود به دنبال آن است؛ پس برای قطع این رفتار ها بهتر است که توجه و حساسیت خود را حذف کنم تا لجبازی کودک تقویت نشود و خاموش شود.